

Suvestinė redakcija nuo 1996-12-07 iki 2001-12-19

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [94-1845](#), i. k. 0941100NUTA00001198

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL PROFESINIŲ LIGŲ SĄRAŠO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIŲ LIGŲ
VALSTYBĖS REGISTRO BEI JO NUOSTATŲ**

1994 m. lapkričio 30 d. Nr. 1198

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti profesinių ligų sąrašą (pridedama).
2. Nustatyti, kad šiuo nutarimu patvirtintas profesinių ligų sąrašas įsigalioja priėmus Lietuvos Respublikos valstybinio privalomojo draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe įstatymą.
3. Įsteigti Valstybinį profesinių ligų registrą ir patvirtinti jo nuostatus (pridedama).
4. *Neteko galios nuo 1996-12-07*

Punkto naikinimas:

Nr. [1418](#), 1996-11-29, Žin. 1996, Nr. 118-2743 (1996-12-06), i. k. 0961100NUTA00001418

MINISTRAS PIRMININKAS

ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ANTANAS VINKUS

PROFESINĖS LIGOS

BENDROJI DALIS

1. Profesinių ligų sąrašė (toliau vadinama – šis sąrašas) nurodytos ligos, kurias sukelia kenksmingi darbo aplinkos veiksniai.

2. Šis sąrašas yra privalomas visiems gydymo ir profilaktikos įstaigų darbo medicinos gydytojams, Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos gydytojams higienistams, kitiems gydytojams bei juridiniams asmenims, susijusiems su profesinių ligų profilaktika, nustatymu, tyrimu, registravimu ir gydymu, taip pat Valstybinio profesinių ligų registro duomenų panaudojimu.

3. Šiame sąrašė dažniausiai vartojamos sąvokos „profesinė liga“ ir „kenksmingas darbo aplinkos veiksnys“.

Profesinė liga – tai darbuotojo sveikatos sutrikimas dėl kenksmingo darbo aplinkos veiksnio (ar kelių veiksnių), kuris įvertinamas pagal higieninę darbo sąlygų klasifikaciją, atsižvelgiant į atitikimą higienos normas ir darbo laiko trukmę. Į profesinių ligų sąvoką įeina ir profesiniai apsinuodijimai. Profesinėmis ligomis taip pat laikomos ligų komplikacijos, liekamieji reiškiniai ir kenksmingų darbo aplinkos veiksnių sukelti atokūs padariniai.

Sąvoka „kenksmingas darbo aplinkos veiksnys“ (toliau vadinama – veiksnys) yra apibrėžta Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatyme.

PROFESINIŲ LIGŲ GRUPĖS

4. Profesinės ligos priklausomai nuo jas sukeliančių veiksnių skirstomos į šias 5 grupes:

sukeltos cheminių medžiagų;

sukeltos dulkių (aerozolių);

sukeltos biologinių veiksnių (infekcijos, parazitų ir panašiai);

sukeltos fizinių veiksnių;

sukeltos įtampos.

5. Profesinėmis ligomis gali būti pripažintos šiame sąrašė nenurodytos ligos, kai Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija, išnagrinėjusi kiekvieną konkretų atvejį, priima atitinkamą sprendimą.

PROFESINĖS LIGOS, SUKELTOS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ

6. Šios grupės profesines ligas sukelia:

6.1. šalutiniai akmens anglių distiliavimo produktai;

6.2. alavas ir jo junginiai;

6.3. aldehidai;

6.4. alkilariloksidų halogeniniai dariniai;

6.5. alkilarilsulfonatų halogeniniai dariniai;

6.6. alkoholiai;

6.7. alkoholių halogeniniai dariniai;

6.8. amoniakas;

6.9. angliavandeniliai (alifatiniai, alicikliniai, aromatiniai);

6.10. angliavandenilių aminojunginiai ir nitrojunginiai;

6.11. angliavandenilių aminojunginių halogeniniai dariniai;

6.12. angliavandenilių halogeniniai dariniai;

- 6.13. anglies disulfidas;
- 6.14. anglies monoksidas;
- 6.15. anglies oksichloridas;
- 6.16. antracenas ir jo dariniai;
- 6.17. arsenas ir jo junginiai;
- 6.18. azoto oksidai;
- 6.19. baris ir jo junginiai;
- 6.20. berilis ir jo junginiai;
- 6.21. bitumas, degutas, dervos, parafinas, suodžiai;
- 6.22. boranai;
- 6.23. chinonai;
- 6.24. chromas ir jo junginiai;
- 6.25. ciano vandenilio rūgštis, cianidai, izocianatai;
- 6.26. cinkas ir jo junginiai;
- 6.27. esteriai;
- 6.28. eteriai;
- 6.29. fosforas ir jo junginiai;
- 6.30. gyvsidabris ir jo junginiai;
- 6.31. glikoliai ir jų junginiai;
- 6.32. halogenai ir jų junginiai;
- 6.33. heterocikliniai junginiai;
- 6.34. hidrazinas ir jo junginiai;
- 6.35. kadmis ir jo junginiai;
- 6.36. karbazolis ir jo dariniai;
- 6.37. ketonai;
- 6.38. kobaltas ir jo junginiai;
- 6.39. magnis ir jo junginiai;
- 6.40. manganas ir jo junginiai;
- 6.41. mineralinės ir kitos alyvos;
- 6.42. nikelis ir jo junginiai;
- 6.43. nitrilai;
- 6.44. rūgštys;
- 6.45. ozonas;
- 6.46. pesticidai;
- 6.47. platinos junginiai;
- 6.48. selenas ir jo junginiai;
- 6.49. sidabro junginiai;
- 6.50. sieros junginiai;
- 6.51. stibis ir jo junginiai;
- 6.52. šarmai;
- 6.53. švinas ir jo junginiai;
- 6.54. talis ir jo junginiai;
- 6.55. tantalas ir jo junginiai;
- 6.56. terpenai;
- 6.57. tioalkoholiai;
- 6.58. tioeteriai;
- 6.59. tiofenoliai ir jų halogeniniai dariniai;
- 6.60. titanas ir jo junginiai;
- 6.61. vanadis ir jo junginiai;
- 6.62. varis ir jo junginiai;
- 6.63. kitos mokslo pripažintos toksinės, alergizuojančios, dirginančios ar kancerogeninės cheminės medžiagos, nenurodytos kituose skyriuose.

PROFESINĖS LIGOS, SUKELTOS DULKIŲ (AEROZOLIŲ)

7. Šios grupės profesines ligas sukelia:
- 7.1. anglies dulkės;
 - 7.2. asbesto dulkės;
 - 7.3. augalinės kilmės dulkės;
 - 7.4. gyvulinės kilmės dulkės;
 - 7.5. medienos dulkės;
 - 7.6. metalų dulkės;
 - 7.7. mineralinės kilmės dulkės;
 - 7.8. silicio dioksido dulkės;
 - 7.9. silikatų dulkės;
 - 7.10. sintetinės kilmės dulkės;
 - 7.11. suodžių, deguto, dervos, bitumo, antraceno ir jo darinių, mineralinių ir kitų alyvų dulkės (aerozoliai).

PROFESINĖS LIGOS, SUKELTOS BIOLOGINIŲ VEIKSNIŲ (INFEKCIJOS, PARAZITŲ IR PANAŠIAI)

8. Šios grupės profesines ligas sukelia pirmuonys, bakterijos ir kiti biologiniai veiksniai, iš jų minėtini:
- 8.1. amebiazės sukėlėjai;
 - 8.2. bruceliozės sukėlėjai;
 - 8.3. grybelinių ligų sukėlėjai;
 - 8.4. Rozenbacho erizipeloido sukėlėjai;
 - 8.5. stabligės sukėlėjai;
 - 8.6. tuberkuliozės sukėlėjai;
 - 8.7. virusinio hepatito sukėlėjai;
 - 8.8. kiti mokslo pripažinti biologiniai veiksniai.

PROFESINĖS LIGOS, SUKELTOS FIZINIŲ VEIKSNIŲ

9. Šios grupės profesines ligas sukelia:
- 9.1. atmosferos slėgio padidėjimas ar sumažėjimas;
 - 9.2. elektromagnetiniai laukai;
 - 9.3. infraraudonasis spinduliavimas;
 - 9.4. jonizuojantis spinduliavimas;
 - 9.5. lazerinis spinduliavimas;
 - 9.6. aukšta arba žema temperatūra;
 - 9.7. ultragarsas;
 - 9.8. ultravioletinis spinduliavimas;
 - 9.9. triukšmas;
 - 9.10. vibracija.

PROFESINĖS LIGOS, SUKELTOS ĮTAMPOS

10. Šios grupės profesines ligas sukelia:
- 10.1. labai įtemptas fizinis darbas (didelis rankų, kojų ir liemens dinaminis ir statinis krūvis);
 - 10.2. dažni monotoniški (stereotipiniai), įtempti judesiai;
 - 10.3. priverstinė nepatogi darbo poza;
 - 10.4. sunkių krovinių kilnojimas ir nešiojimas;

- 10.5. ilgalaikis mechaninis traumavimas;
 - 10.6. balso įtampa;
 - 10.7. ekspiracinė įtampa;
 - 10.8. regėjimo įtampa.
-

VALSTYBINIO PROFESINIŲ LIGŲ REGISTRO NUOSTATAI

BENDROJI DALIS

1. Šie nuostatai reglamentuoja Valstybinio profesinių ligų registro (toliau vadinama – Profesinių ligų registras) sudarymą, tvarkymą bei jo duomenų naudojimą. Jie yra privalomi visiems gydymo ir profilaktikos įstaigų darbo medicinos gydytojams, Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos gydytojams higienistams, kitiems gydytojams bei juridiniams asmenims, susijusiems su profesinių ligų profilaktika, nustatymu, tyrimu, registravimu ir gydymu, taip pat šio registro duomenų panaudojimu.
2. Profesinių ligų registro objektas yra profesinės ligos, įrašytos į nustatytą tvarka tvirtinamą profesinių ligų sąrašą.
3. Profesinių ligų registras yra sveikatos informacinės sistemos dalis. Tikslas – rinkti, kaupti, analizuoti duomenis apie profesines ligas bei pateikti juos vartotojams.
4. Profesinių ligų registrą steigia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.
5. Atsakingasis Profesinių ligų registro tvarkytojas yra Sveikatos apsaugos ministerija, kuri registruoja ir tvarko duomenis apie profesines ligas, konsultuoja profesinių ligų registravimo, dokumentų rengimo bei tvarkymo klausimais ir metodiškai vadovauja šiam darbui.
6. Atsakingasis Profesinių ligų registro tvarkytojas gali steigti reikiamus organizacinius padalinius šiam registrui sudaryti ir tvarkyti.

PROFESINIŲ LIGŲ REGISTRAVIMO DOKUMENTAI

7. Į Profesinių ligų registrą įrašomos tik nustatytą tvarka patvirtintos profesinės ligos. Šio registro pirminės apskaitos dokumentas yra Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos profesinės ligos kortelė, kuri siunčiama (gaunama), kaip numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. liepos 12 d. nutarime Nr. 582 „Dėl Profesinių ligų nustatymo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr. [54-1027](#)).

PROFESINIŲ LIGŲ REGISTRO DUOMENŲ KAUPIMAS IR NAUDOJIMAS

8. Profesinių ligų registro duomenų kaupimo pagrindas yra šių nuostatų 7 punkte nurodytosios profesinės ligos kortelės, kurios (arba įrašai disketėse) siunčiamos šio registro atsakingajam tvarkytojui kartą per ketvirtį ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 20 dienos.
9. Profesinės ligos kortelė (arba įrašas disketėje), kurioje nėra nors vieno iš privalomų rekvizitų, neturi juridinės galios ir negali būti laikoma Profesinių ligų registro pagrindu. Negalioja taip pat ištaisyta kortelė.
10. Duomenys apdorojami ir analizuojami centralizuotai pagal nustatytą programą, o laikomi kompiuterinėje duomenų bazėje.
11. Profesinių ligų registro duomenys gali būti skelbiami tik suvestinėmis.
12. Profesinių ligų registro duomenų panaudojimo ir pateikimo vartotojams tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

PROFESINIŲ LIGŲ REGISTRO ATSAKINGOJO TVARKYTOJO TEISĖS IR ATSAKOMYBĖ

13. Profesinių ligų registro atsakingasis tvarkytojas turi teisę:

- 13.1. gauti ir skelbti informaciją apie Lietuvos Respublikoje nustatytas profesines ligas;
- 13.2. gauti iš medicininės socialinės ekspertizės komisijos ir kitų institucijų informaciją apie profesinių ligų padarinius ir nelaimingus atsitikimus, dėl kurių galima profesinė liga;
- 13.3. rengti klasifikatorius ir kitą dokumentaciją, kurių reikia registrui funkcionuoti.
14. Profesinių ligų registro atsakingasis tvarkytojas atsako už registro tvarkymą, jo duomenų naudojimą ir už tai, kad vartotojams būtų laiku pateikiama informacija.

PROFESINIŲ LIGŲ REGISTRO LIKVIDAVIMAS

15. Profesinių ligų registras likviduojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu.
-

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. [1418](#), 1996-11-29, Žin., 1996, Nr. 118-2743 (1996-12-06), i. k. 0961100NUTA00001418
Dėl valstybės registrų steigimo, projektavimo, reorganizavimo ir naudojimo